

LATVIJAS LAUKU
KONSULTĀCIJU UN
IZGLĪTĪBAS CENTRS

MEŽA KONSULTĀCIJU
PAKALPOJUMU CENTRS

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

Medījuma gaļas higiēna un aprites prasības

Materiāls sagatavots sadarbībā ar Pārtikas un veterināro dienestu

LIKUMDOŠANA

MEŽA KONSULTĀCIJU
PAKALPOJUMU CENTRS

- **REGULA (EK) Nr. 178/2004**
  - Ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu. (turpmāk - R 178/2002)
- **REGULA (EK) Nr. 852/2004**
  - Par pārtikas produktu higiēnu (turpmāk - R 852/2004)
- **REGULA (EK) Nr. 853/2004**
  - Ar ko nosaka īpašus noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes pārtiku (turpmāk - R 853/2004)
- **REGULA (ES) 2015/1375**
  - ar ko nosaka īpašus noteikumus oficiālām trihinellas pārbaudēm gaļā (turpmāk - R 2015/1375)

LIKUMDOŠANA

- **Pārtikas aprites uzraudzības likums** (turpmāk - PAUL)
- **Veterinārmedicīnas likums** (turpmāk - VML)
- **Ministru kabineta noteikumi Nr.645** (20.07.2010.)
Noteikumi par kārtību, kādā mednieki galapatērētājam piegādā medījumos dzīvniekus vai to gaļu mazā daudzumā, un higiēnas prasībām medījamo dzīvnieku un to gaļas apritei (turpmāk - MK Nr.645)
- **MK noteikumi Nr.489** (10.07.2012.)
Latvijā iegūtas un vietējā tirgū izplatāmas gaļas, maltas gaļas, mehāniski atdalītas gaļas, gaļas izstrādājumu un gaļas produktu marķēšanas noteikumi (turpmāk - MK Nr.489)

MEDĪJUMU GAĻAS APRĪTE

- **Medījumu gaļa tiek izmantota tikai pašpatēriņam**
  - Persona nodrošina, lai pārtika, kuru tā audzē un lieto patēriņam savā uzturā, nodod **savas ģimenes locekļiem un personām, ar kurām tā dala saimniecību**, kā arī citām personām mājsaimniecības ietvaros, atbilstu nekaitīguma prasībām saskaņā ar normatīvajiem aktiem pārtikas aprites jomā.(PĀUL)

MEDĪJUMU GAĻAS APRITE

- **Medījumu gaļa pārtikas aprītē**
- **Pārtikas aprite** — visas darbības ar pārtiku no tās ieguves līdz patēriņam (primārā ražošana (medības), ieguve, pirmapstrāde, apstrāde, pārstrāde, ražošana, iepakojšana, uzglabāšana, izplatīšana, transportēšana, pārvietošana pāri valsts robežai, vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība)(PAUL)
- **Uzņēmējs, kas iesaistīts pārtikas aprītē** - ikviena fiziska vai juridiska persona, kura atbildīga par to, lai tiktu nodrošināts, ka viņa/viņas kontrolē esošais pārtikas uzņēmums izpilda pārtikas aprites tiesību aktu prasības (R178/2002)
- **Laišana tirgū** - pārtikas turēšana pārdošanas nolūkā, tostarp piedāvāšana pārdošanai vai jebkura cita veida nodošana par maksu vai bez tās, un pārdošana, izplatīšana un citāda nodošana (R178/2002)

MEDĪJUMU GAĻAS APRĪTE

R178/2002

- **Primārā ražošana** – primāro produktu ražošana vai audzēšana, ieskaitot ražas novākšanu, slaukšanu un saimniecībā audzētu dzīvnieku audzēšana pirms nokaušanas. Tā ietver arī **medības**, zveju un savvaļas produktu vākšanu
- **Galapatērētājs** – pēdējais pārtikas produkta patērētājs, kurš pārtiku **neizmantos pārtiku uzņēmējdarbībā**, kas saistīta ar pārtikas apriti.
- **Izsekojamība** - spēja visos ražošanas, pārstrādes un izplatīšanas posmos **izsekot un atrast jebkuru pārtiku**, dzīvnieku vai vielu, ko paredzēts vai ko varētu pievienot pārtikai

ATBILDĪBA

Pārtikas aprites uzraudzības likums

- **Pārtikas uzņēmums** iesaistās pārtikas aprītē, ja tas ir **atzīts vai reģistrēts**.
- **Pārtikas uzņēmums** savā darbībā ir **atbildīgs** par **pārtikas kvalitāti un nekaitīgumu**, kā arī par izplatāmās pārtikas atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām un uzņēmuma deklarētajām prasībām.
- Persona, kura ir iesaistījusies kādā no pārtikas aprites posmiem, ir **atbildīga** par to, lai tiktu **izpildītas** visas pārtikas reglamentējošo normatīvo aktu **prasības**.

Regula 852/2004

- **pamatprodukti** ir primārās ražošanas produkti, tostarp lauksaimniecības, lopkopības, **medniecības** un zvejniecības produkti;
- **piesārņojums** ir apdraudējuma klātbūtne vai tā ieviešana
  - Mikrobioloģiskais
  - Fizikālais
  - Ķīmiskais

HIGIĒNAS PRASĪBAS

Regula 852/2004 I pielikums

PRIMĀRĀS RAŽOŠANAS UN AR TO SAISTĪTO DARBĪBU VISPĀRĪGIE HIGIĒNAS NOTEIKUMI

Darbības joma medījumu gadījumā:

- pārvadājumi, ar kuriem nogādā pirmproduktus, kuru īpašības nav būtiski mainītas, no iegūšanas vietas uz uzņēmumu vai apstrādes vietu.

Higiēnas noteikumi

- cik vien iespējams, pārtikas apritē iesaistītajiem tirgus dalībniekiem jānodrošina pirmproduktu pasargāšana no piesārņojuma visos posmos.

HIGIĒNAS PRASĪBAS

Regula 852/2004 I pielikums

Pārtikas apritē iesaistītajiem tirgus dalībniekiem, kas audzē, izmanto vai **medī dzīvniekus** vai ražo dzīvnieku izcelsmes pirmproduktus, pēc vajadzības jāveic attiecīgi pasākumi:

- jāuztur tīras visas saistībā ar primāro ražošanu un ar to saistītām darbībām izmantotās telpas un iekārtas, un vajadzības gadījumā pēc tīrīšanas tās atbilstošā veidā jādezinficē;
- piesārņojuma novēršanai vienmēr jāizmanto dzeramais ūdens vai tīrs ūdens

HIGIĒNAS PRASĪBAS

Regula 852/2004 I pielikums

- jānodrošina, lai **darbinieki**, kas apstrādā pārtikas produktus, būtu **veseli un apmācīti** par veselības apdraudējumiem:

- cik vien iespējams **jānovērš** dzīvnieku un kaitēkļu radītais **piesārņojums**
- atkritumi un bīstamās vielas jāuzglabā un ar tām jārīkojas tā, lai nepieļautu piesārņojumu

HIGIĒNAS PRASĪBAS

Regula 852/2004 I pielikums

- jānovērš ar pārtiku cilvēkiem pārnēsājamu infekcijas slimību izplatīšanās, **ziņojot** kompetentajām iestādēm par minēto slimību iespējamām uzliesmojumiem;
- jāņem vērā visu veikto analīžu rezultāti no dzīvnieku vai citiem cilvēka veselībai nozīmīgiem paraugiem

HIGIĒNAS PRASĪBAS

Regula 852/2004 I pielikums

Uzskaitē

- pārtikas apritē iesaistītajiem tirgus dalībniekiem atbilstoši uzņēmuma lielumam un darbības veidam **jāveic uzskaitē**, kas attiecas uz pasākumiem, kuri ieviesti, lai uz attiecīgo laika posmu kontrolētu apdraudējumus. Minētā informācija pēc pieprasījuma jāuzrāda KI un pārtikas apritē iesaistītajiem tirgus dalībniekiem, kas ir saņēmēji

HIGIĒNAS PRASĪBAS

Regula 853/2004 I pielikums

- **Savvaļas dzīvnieku gaļas apstrādes uzņēmums** – uzņēmums, kurā medījumus un nomedīto dzīvnieku gaļu sagatavo laišanai tirgū.
- **Medījamie dzīvnieki** – savvaļas nagaiņi un zaķveidīgie, kā arī citi sauszemes zīdītāji, ko medī lietošanai pārtikā un uzskata par medījamiem dzīvniekiem saskaņā ar dalībvalsts piemērojamiem tiesību aktiem un savvaļas putni, ko medī lietošanai pārtikā.
- **Mazie medījamie dzīvnieki** - savvaļas medījamie **putni un zaķveidīgie**, kas brīvi dzīvo savvaļā,
- **Lielie medījamie dzīvnieki** - savvaļas sauszemes **zīdītāji, tai skaitā bebbri**, kas brīvi dzīvo savvaļā un uz ko neattiecas mazo medījamo dzīvnieku definīcija.

MEDNIEKU APMĀCĪBA

Regula 853/2004 III pielikums

- **I nodaļa Mednieku apmācība veselības un higiēnas prasību jomā**
- Personām, kas medī savvaļas dzīvniekus, lai laistu to gaļu tirgū lietošanai pārtikā, ir jābūt pietiekamām zināšanām
  - par savvaļas dzīvnieku patoloģijām;
  - savvaļas dzīvnieku gaļas iegūšanu un apstrādi

MEDNIEKU APMĀCĪBA

Regula 853/2004 III pielikums

- Ir pietiekami, ja vismaz **viena persona** mednieku grupā ir apmācīta. Apmācītā persona var būt arī medību pārzinis vai medību vadītājs, ja tas ir mednieku grupas sastāvā.
- Vai atrodas medību vietas tuvākajā apkārtnē. Ja, tas tā, tad **mednieks** medību vadītājam uzrāda nomedīto dzīvnieku un sniedz informāciju, ja mednieks pirms nonāvēšanas ir novērojis **neparastu tā uzvedību**.

MEDNIEKU APMĀCĪBA

Regula 853/2004 III pielikums

- Mednieku apmācība jāveic atbilstoši kompetentās iestādes prasībām.
- Lai mednieki kļūtu par apmācītām personām, ir jānodrošina apmācība, kas sevī ietver zināšanas par:
  - Medījamo dzīvnieku anatomiju, fizioloģiju un uzvedību;
  - Medījamo dzīvnieku neparastu uzvedību un patoloģiskām izmaiņām slimību, vides piesārņojuma vai citu faktoru dēļ, kas pēc šādu dzīvnieku gaļas patēriņa var ietekmēt cilvēka veselību;
  - Higiēnas noteikumi un pareizas metodes medījamo dzīvnieku apstrādei, pārvadāšanai, iekšējo orgānu izņemšanai utt. pēc to nonāvēšanas;
  - Tiesību akti un administratīvie akti par dzīvnieku un sabiedrības veselību un higiēnas prasībām, kuri reglamentē medījamo dzīvnieku laišanu tirgū.

MEDNIEKU APMĀCĪBA

Regula 853/2004 III pielikums

- a) ja apskates laikā **NEKONSTATĒ** kādas normai neatbilstošas pazīmes, pirms nonāvēšanas **nav novērotas** neparasta dzīvnieka uzvedība un **nav aizdomu** par iespējamu vides piesārņojumu **apmācītai personai jāpievieno nomēdītā dzīvnieka ķermenim** numurēts apliecinājums par minēto. Apliecinājumā norāda dzīvnieka nonāvēšanas dienu, laiku un vietu. Šādā gadījumā **GALVAI UN IEKŠĒJIEM ORGĀNIEM NAV JĀBŪT PIE ĶERMENĀ**, izņemot sugas, kas uzņēmīgas pret tirhinellozi, kurū galvai un **diafragmai** ir jābūt pie ķermeņa
- ***NB! Vai tiešām esiet pārlicināti, ka viss ir ok? Tā ir liela atbildība!!!***

Medījamo dzīvnieku apstrāde

Regula 853/2004 III pielikums

II nodaļa Lielo medījamo dzīvnieku apstrāde

- Pēc dzīvnieka nonāvēšanas **iespējami drīz** jāizņem **kuņģis un zarnas**
- Apmācītai personai **nekavējoties** jāveic **dzīvnieka ķermeņa un iekšējo orgānu apskate**
- Lielo medījamo dzīvnieku gaļu drīkst laist tirgū tikai tad, ja ķermeni uz savvaļas dzīvnieku gaļas apstrādes uzņēmumu pārved **iespējami drīz** pēc apskates

Medījamo dzīvnieku apstrāde

Regula 853/2004 III pielikums

- **Dzīvnieku gaļu drīkst laist tirgū tikai tad, ja ķermeņi uz savvaļas dzīvnieku gaļas apstrādes uzņēmumu pārved pēc iespējas drīz. Līdz ar ķermeņi ir jāved arī iekšējie orgāni, kā norādīts 4. punktā**
  - a) Ja apskates laikā nekonstatē kādas normai neatbilstošas pazīmes, pirms dzīvnieka nonāvēšanas nav novērota neparasta tā uzvedība un nav aizdomu par iespējamu vides piesārņojumu, apmācītajai personai ir jāpievieno nomedītā dzīvnieka ķermenim **numurēts apliecinājums par minēto**. Šajā apliecinājumā arī jānorāda dzīvnieka nonāvēšanas diena, laiks un vieta.
  - b) **citos apstākļos galvai un VISIEM iekšējiem orgāniem**, izņemot kuņģi un zarnas (bet ieteicams), **IR JĀBŪT pie ķermeņa**. Apmācītai personai, kas veikusi apskati ir jāinformē kompetentā iestāde par normai neatbilstošām pazīmēm un uzvedību vai iespējamu vides piesārņojumu, kura dēļ apmācītā persona nav varējusi sniegt apliecinājumu.

Regula 853/2004 III pielikums

- c) ja atsevišķos gadījumos **nav apmācītas** personas, kas varētu veikt apskati **galvai un visiem iekšējiem orgāniem**, izņemot kuņģi un zarnas (bet ieteicams), **ir jābūt pie ķermeņa.**

Bet informācijai no mednieka par dzīvnieka uzvedību un nošaušanas datumu, laiku un vietu jābūt līdz **jebkurā gadījumā!**

Apliecinājums

- Apliecinājuma Numurs.
- Norāda dzīvnieka nomedīšanas datumu, laiku un vietu, dzīvnieka sugu.
- Apskates laikā konstatēto.

:Dzīvniekam pirms nomedīšanas IR/ NAV konstatēta neaparasta uzvedība.

:Iekšējo orgānu apskatē IR/NAV konstatētas normai neatbilstošas pazīmes un/ vai vides piesārņojums

– (ja apzīmējums IR – visiem iekšējiem orgāniem un galvai jābūt sasaistē ar ķermeni, jāinformē VPV par konstatētajām pazīmēm)

- **Apmācītās personas vārds uzvārds paraksts, apmācītās personas apliecības Nr.**
- Apmācītā persona apliecina un spēj pierādīt, ka šādu apliecinājumu ir izrakstījusi

Medījamo dzīvnieku apstrāde

Regula 853/2004 III pielikums

Nomedītā dzīvnieka ķermeņa dzesināšana jāsāk saprātīgā laika posmā pēc dzīvnieka nonāvēšanas un temperatūrai visās ķermeņa daļās ir jāsasniedz **ne vairāk kā +7°C**.

Pārvedot medījumus uz savvaļas apstrādes uzņēmumu ir jāizvairās no to sakraušanas kaudzēs

Regula 853/2004 III pielikums

- Turklāt nenodīrātus lielos medījamos dzīvniekus:
  - var dīrāt un laist tirgū tikai tad, ja:
  - pirms dīrāšanas tos glabā un apstrādā atsevišķi no citiem pārtikas produktiem un **tie nav sasaldēti**
  - pēc dīrāšanas tiem veic galīgo pārbaudi medījamo dzīvnieku gaļas apstrādes uzņēmumā **saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 854/2004**

III nodaļa Mazo medījumu dzīvnieku apstrāde

- Apmācītajai personai ir jāveic pārbaude, lai identificētu pazīmes, kas var liecināt, ka gaļas patērēšana var radīt draudus veselībai. Šāda pārbaude ir jāveic iespējami drīz pēc dzīvnieka nonāvēšanas.
- Ja apskates laikā konstatē normai neatbilstošas pazīmes, pirms nonāvēšanas ir novērota neparasta uzvedība vai ir aizdomas par vides piesārņojumu, apmācītajai personai ir jāinformē kompetentā iestāde.

Medījamo dzīvnieku apstrāde

Regula 853/2004 III pielikums

- Mazo medījamo dzīvnieku gaļu drīkst laist tirgū tikai tad, ja ķermeņi uz savvaļas dzīvnieku gaļas apstrādes uzņēmumu pārved iespējami ātri pēc dzīvnieka nonāvēšanas un apmācītas personas apskates.
- Atdzesēšana jāsāk saprātīgā laika posmā pēc dzīvnieka nonāvēšanas, un temperatūrai visās gaļas daļās ir jāsasniedz ne **vairāk kā +4 °C**. Ja klimatiskie apstākļi ir piemēroti, nav vajadzīga aktīva atdzesēšana.
- Iekšējo orgānu izņemšana jāveic vai jāpabeidz bez liekas kavēšanās pēc ieviešanas savvaļas dzīvnieku gaļas apstrādes uzņēmumā, ja vien kompetentā iestāde neļauj citādi.
- **Mazie medijamie dzīvnieki, ko nogādā savvaļas dzīvnieku gaļas apstrādes uzņēmumā, ir jāuzrāda VPV pārbaudei.**

Pavaddokumenti no Meža uz uzņēmumu

- Medību marķieris/ja nav medību marķieris – dzīvnieku identifikācija
- Apmācītās personas apliecinājums

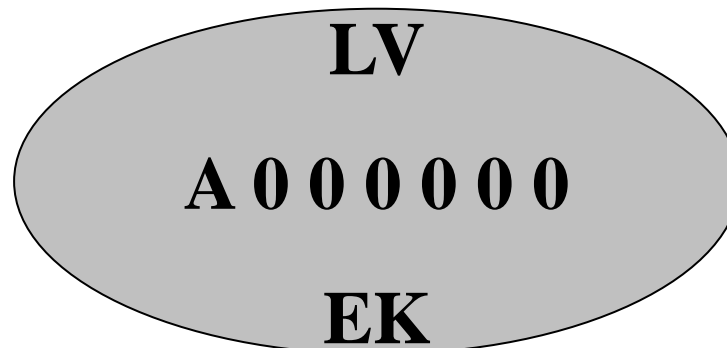
NB!

Izmeklējuma rezultātiem uz *Trichinella* spp. nav jābūt pievienotam, jo **paraugu uzņēmumā ņem VPV vai apmācītā persona, tāpēc obligāti jābūt līdzī visai diafragmai un galvai!**

Regula nr. (EK) 854/2004

Veselības marķējums - uzliek uz liemeņa VALSTS
PILNVAROTS VETERINĀRĀSTS kautuvē vai medījumu
apstrādes uzņēmumā

MK Nr.489/10.07.2012.

**Apstrādes datums un
kārtas nr. divās rindās:**
gads, nedēļa diena un kārtas nr.

Piemēram, 17.01.2020. tas būtu: 0035

MK Nr.489/10.07.2012.

* Gaļa, kuras izplatīšana svaigā veidā galapatērētājam ir aizliegta un kuras pārstrādei ir noteikti ierobežojumi

Pārtikai nederīga gaļa

- Gaļa netiek laista pārtikas apritē, ja
  - nav veikta pirmsnāves (*ante mortem*) apskate
  - nav veikta pēcnāves (*post mortem*) apskate
  - dzīvnieki miruši pirms šaušanas
  - dzīvnieki, kas nav sasnieguši 7 dienu vecumu
  - gaļas atgriezumi no šāviena vietām
  - SEB A vai B slimību skarti dzīvnieki
  - **pēc visas būtiskās informācijas pārbaudes oficiālā veterinārārsta ieskatā var radīt risku cilvēka vai dzīvnieku veselībai vai nav derīga lietošanai pārtikā jebkāda cita iemesla dēļ;**

Regula nr. (EK)2019/627

- **Mednieka paziņojumus par dzīva dzīvnieka anormālu izturēšanos vai vispārīgā stāvokļa traucējumiem;**
- vai nav vispārēju **audzēju vai abscesu klātbūtni**, kas skar dažādus iekšējos orgānus vai muskuļus;
- vai nav **artrīta, orhīta, patoloģisku pārmaiņu aknās vai liesā, iekaisuma zarnās vai nabas apvidū;**
- ja mainījusies **pleiras vai vēderplēves krāsa** (ja vēdera dobuma orgāni joprojām atrodas vēdera dobumā), – vai ķermeņa dobumos, kuņģī, zarnās vai urīnā nav svešķermeņu, kas nav radušies medību rezultātā;
- **parazītu klātbūtni;**
- vai kuņģa un zarnu traktā kopā ar **iekšējo orgānu krāsas pārmaiņām** būtiskā daudzumā neveidojas gāzes (ja vēdera dobuma orgāni vēl atrodas vēdera dobumā);
- būtiskas **muskuļaudu vai orgānu krāsas, konsistences vai smaržas anomālijas;**
- **veci valēji lūzumi;**
- **novājēšana un/vai vispārēja vai lokalizēta tūska;**
- nesen **pleiras vai vēderplēves saaugumi;**
- citas acīm redzamas plašas izmaiņas, piemēram, pūšana.

Regula nr. (EK) 854/2004

Pārtikai nederīga gaļa

- no dzīvniekiem, kurus skārusi vispārēja saslimšana (septicēmija, piēmija, virēmija, toksēmija), arī novājējuši dzīvnieki
- gaļa neatbilst mikrobioloģiskajiem rādītājiem
- gaļā pārsniegts atliekvielu daudzums
- satur SRM
- uzrāda patofizioloģiskas izmaiņas, anomālijas, nepietiekamu atasiņošanu vai specifisku smaku
- gaļa, kas pēc visas būtiskās informācijas pārbaudes **Valsts pilnvarotā veterinārārsta** ieskata var radīt risku sabiedrības vai dzīvnieku veselībai

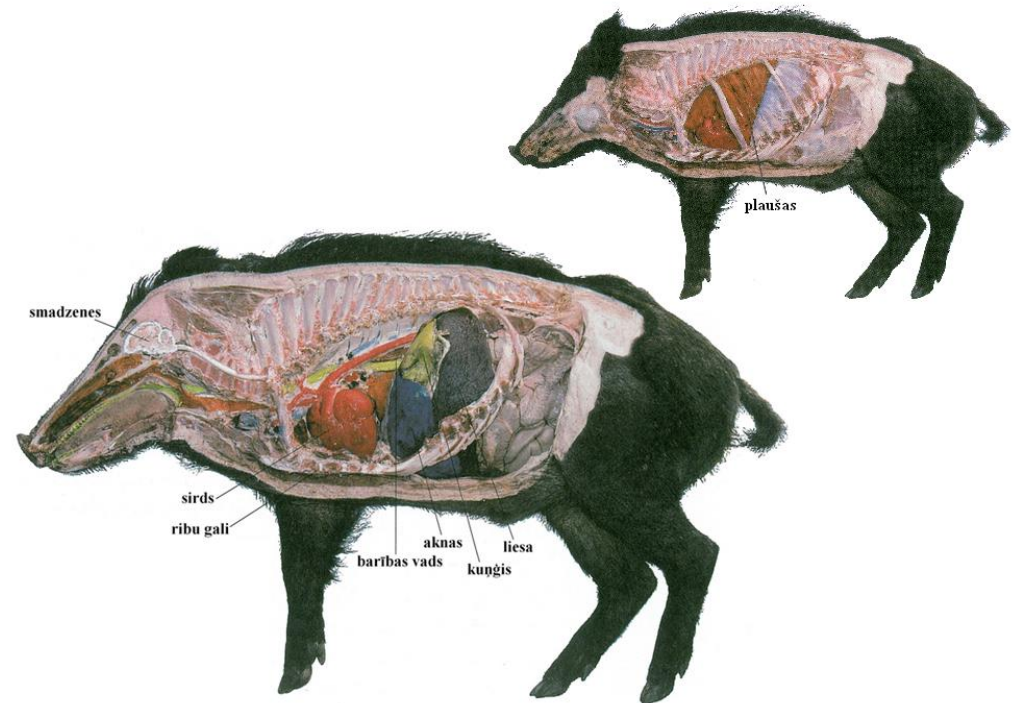

Izmeklējumi uz trihinelozi

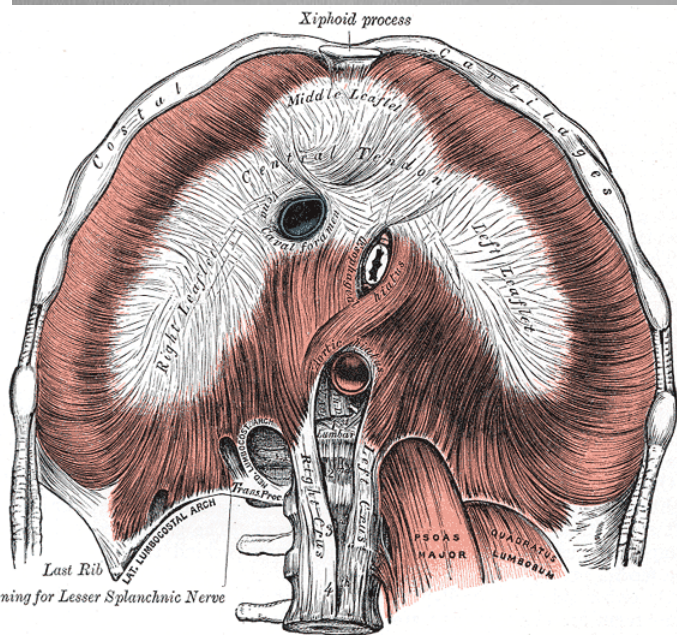
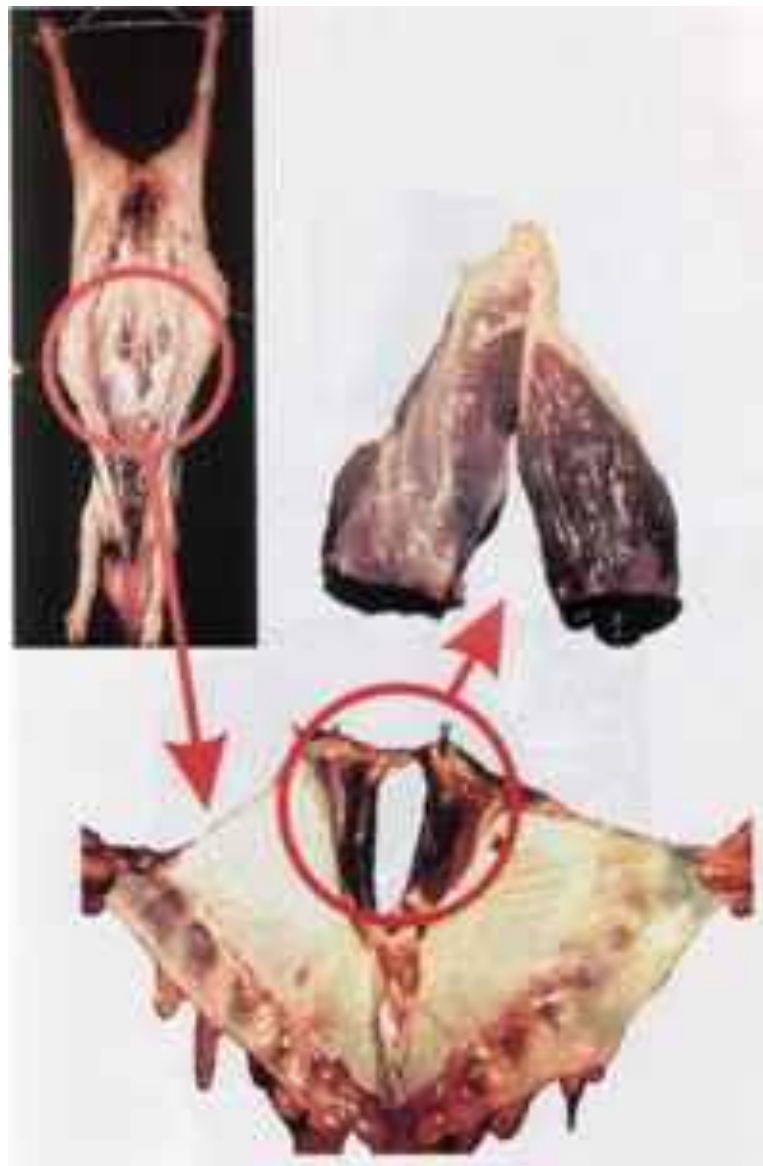
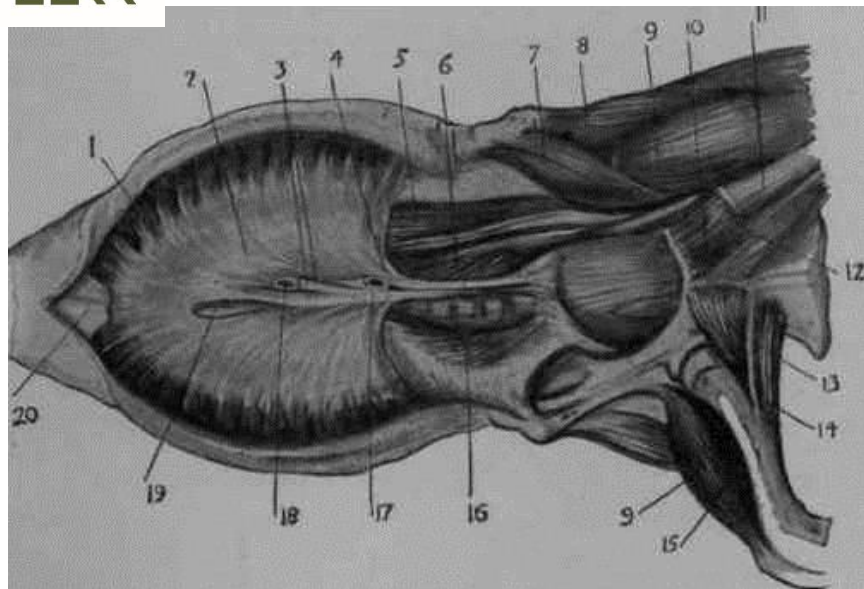
- Ir **aizliegta** mājās cūku un mežacūku gaļas, un citu sugu dzīvnieku, kas ir uzņēmīgi pret trihinellozi (bebri, zirgi, lāči) **realizācija tirdzniecībā un gaļas pārstrādes uzņēmumos, ja cūkas nav nokautas/apstrādātas PVD uzraudzībā esošajās atzītajās kautuvēs/medījumu apstrādes uzņēmumos vai reģistrētajās medījumu apstrādes vietās.**
- **Paraugu ņņem valsts pilnvarots veterinārārsts vai apmācīta persona medījumu apstrādes vietā!!!!**
- **Mežacūku un citu sugu dzīvnieku, kas ir uzņēmīgi pret trihinellozi (bebri, zirgi, lāči) ķermeni nogādājot uz medījumu apstrādes vietu galvai un diafragmai ir jābūt pie ķermeņa!!!!**
- Attiecībā uz mājās kautām cūkām vai nomedītajām meža cūkām un citiem dzīvniekiem, kuras paredzētas tikai pašpatēriņam, cūku īpašnieks vai mednieks ir atbildīgs par paraugu ņemšanu uz laboratoriju uz trihinelozes izmeklējumiem.

Parauga noņemšana!!!

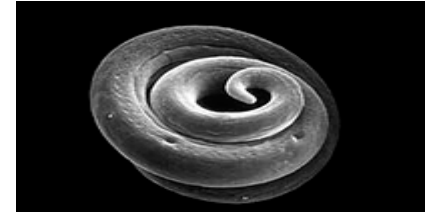
- Mežacūkai:
  1. Diafragmas kājiņas
  2. Priekškājas muskulatūra pārejā uz cīpslaino daļu
  3. Mēles sakne

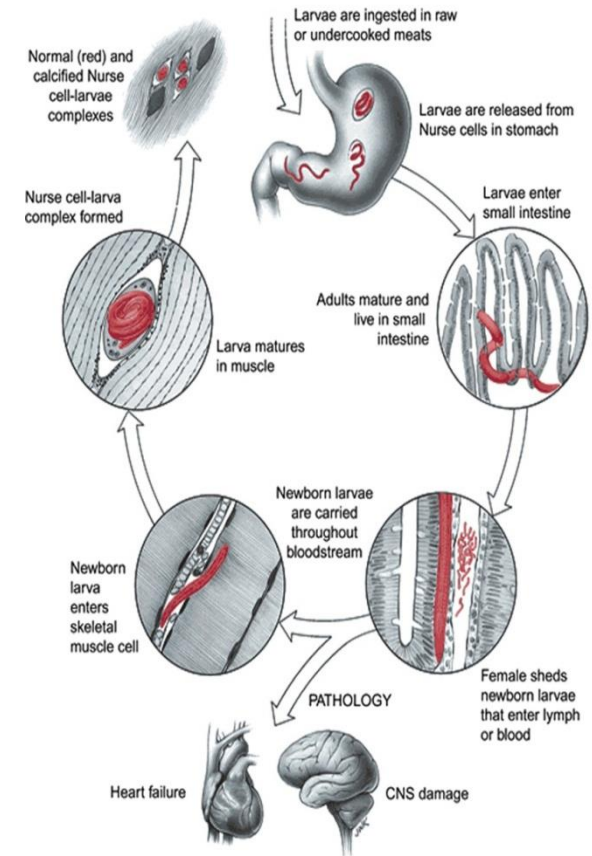
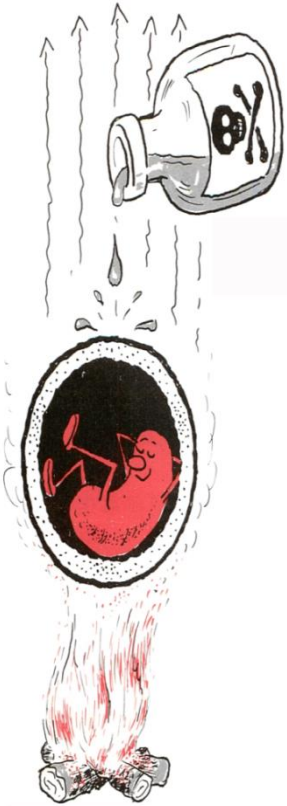
Parauga noņemšana !!!

Ieteikumi patērētājiem

- Cūkgaļas produktu kārtīga termiska apstrāde vismaz līdz to iekšējā temperatūra sasniedz 77°C;
- Cūkgaļas gabalu (līdz 15 cm) sasaldēšana 20 dienas -15°C. Tomēr jāņem vērā, ka medījumu gaļas sasaldēšana var neiznīcināt kāpurus;
- Cūkām domātā pārtika arī kārtīgi termiski jāapstrādā;
- Nodrošināt, lai cūkas un citi mājdzīvnieki netiktu pie žurku un citu dzīvnieku liķiem (biodrošība);
- Jāievēro, ka gaļas sāļošana, žāvēšana, kūpināšana vai apstrāde mikroviļņu krāsnī pilnībā neiznīcina kāpurus.

MK noteikumi Nr. 624

- Mazs medījamo dzīvnieku un to gaļas daudzums ir:
- lielajiem medījamiem dzīvniekiem – 500 kg nedēļā;
- mazajiem medījamiem dzīvniekiem – 100 kg nedēļā.

MK noteikumi Nr. 645

Nomedīšanas vietā:

- ❖ **lielos nomedītos dzīvniekus pēc iespējas ātrāk atasiņo un atdala kuņģi un zarnu traktu, ja to paredzēts izņemt nomedīšanas vietā.** Pret trihinelozes ierosinātāju uzņēmīgu nomedīto dzīvnieku galvu un diafragmu nogādā medījumu apstrādes uzņēmumā un atdalot identificē ar konkrēto liemeni;
- ❖ mazajiem nomedītiem dzīvniekiem, ja nepieciešams, atdala iekšējos orgānus;
- ❖ **nomedīto dzīvnieku iekšējiem orgāniem jābūt identificējamiem kā konkrētā dzīvnieka iekšējiem orgāniem, tomēr tie var būt atdalīti no liemeņa;**
- ❖ persona, kura apmācīta saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulas (EK) Nr. [853/2004](#), ar ko nosaka īpašus higiēnas noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes pārtiku, III pielikuma IV sadaļas 1. nodaļā noteiktajām prasībām (turpmāk – apmācīta persona), veic medījuma un izņemto iekšējo orgānu sākotnējo apskati.

MK noteikumi Nr. 624

- ❖ **Nomedīto dzīvnieka ķermeni un tā iekšējos orgānus**, izņemot kuņģi un zarnu traktu, ja tas ir izņemts medību vietā, **identificē un bez liekas kavēšanās transportē uz medījumu apstrādes vietu**, kur uzsāk tā atdzesēšanu.
- ❖ Transportēšanas laikā:
  - ❖ pārvadājot vairākus medījumus, izvairās no to sakraušanas kaudzēs;
  - ❖ nodrošina medījumu atdzesēšanu līdz šo noteikumu [14. punktā](#) minētajai temperatūrai, ja transportēšana no nomedīšanas vietas līdz medījumu apstrādes vietai ir ilgāka par divām stundām

MK noteikumi Nr. 624

- ❖ medījums ir **apstrādāts medijamo dzīvnieku apstrādes vietā**, kas reģistrēta dienesta uzraudzības objektu reģistrā normatīvajos aktos par pārtikas uzņēmumu atzīšanu un reģistrāciju noteiktajā kārtībā;
- ❖ nomedītā dzīvnieka **liemenis un gaļa ir marķēta** atbilstoši pārtikas aprites jomu reglamentējošo normatīvo aktu prasībām. Veselības marķējumu uz liemeņa uzliek apmācīta persona vai pilnvarots veterinārārsts, ar to apliecinot, ka nomedītā dzīvnieka gaļa ir lietojama patēriņam cilvēku uzturā;
- ❖ pret trihinelozes ierosinātāju uzņēmīgu medijamo dzīvnieku gaļa ir izmeklēta laboratorijā, kas atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 15. marta Regulai (ES) [2017/625](#) par oficiālajām kontrolēm un citām oficiālajām darbībām, kuras veic, lai nodrošinātu, ka tiek piemēroti pārtikas un barības aprites tiesību akti,

MK noteikumi Nr. 624

Nomedīto dzīvnieku vai tā gaļu piegādā galapatērētājam vai mazumtirdzniecības uzņēmumam, kas tieši apgādā galapatērētāju, ja:

- ❖ dzīvnieks ir nomedīts vietā, kurā **nav noteikts medību ierobežojums** vides piesārņojuma vai konstatēto dzīvnieku infekcijas slimību dēļ;
- ❖ **dzīvnieka pēcnāves (turpmāk – *post mortem*) apskati medījuma apstrādes vietā ir veikusi apmācīta persona, kas papildus ir apguvusi ar Pārtikas un veterināro dienestu (turpmāk – dienests) saskaņotas nomedītu dzīvnieku *post mortem* apskates prasmes, vai PVD pilnvarotais veterinārārsts;**

MK noteikumi Nr. 624

- Nomedītā dzīvnieka *post mortem* apskati apstrādes vietā veic nekavējoties pēc ādas novilkšanas.

Ja dzīvnieka nomedīšanas vietā medījuma apskatē nepiedalās pilnvarots veterinārārsts vai apmācīta persona, nomedīto dzīvnieku un tā iekšējos orgānus, izņemot kuņģi un zarnu traktu, ja tas ir izņemts medību vietā, medījumu apstrādes vietā uzrāda pilnvarotam veterinārārstam veterinārajai ekspertīzei.

MK noteikumi Nr. 624

- Ja mednieks pirms nomedīšanas konstatē medījamā dzīvnieka **netipisku uzvedību** vai iekšējo orgānu atdalīšanas laikā apmācīta persona nomedīšanas vietā konstatē **patoloģiskas pārmaiņas**, nomedīto dzīvnieku un tā iekšējos orgānus, izņemot kuņģi un zarnu traktu, ja tas ir izņemts medību vietā, uzrāda **pilnvarotam veterinārārstam veterinārajai ekspertīzei**.

MK noteikumi Nr. 624

Medījumu apstrādes vietā saimnieciskās darbības veicējs nodrošina:

- ❖ atsevišķu vietu ādas novilkšanai vai atspalvošanai un iekšējo orgānu atdalīšanai no liemeņa
- ❖ nodalītu vietu vai telpu liemeņa atdzesēšanai;
- ❖ pietiekamu dabisko vai mākslīgo apgaismojumu;
- ❖ vietu veterinārajai ekspertīzei;
- ❖ instrumentus un aprīkojumu veterinārajai ekspertīzei;
- ❖ ierīci instrumentu dezinficēšanai ar karstu ūdeni temperatūrā, ne zemākā par 82 °C, vai citu līdzvērtīgu dezinficēšanas sistēmu;
- ❖ pārtikā neizmantojamo blakusproduktu savākšanu un realizēšanu atbilstoši prasībām Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 21. oktobra Regulā (EK) Nr. [1069/2009](#), ar ko nosaka veselības aizsardzības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem un atvasinātajiem produktiem, kuri nav paredzēti cilvēku patēriņam,

MK noteikumi Nr. 624

- ❖ Ja medījumu apstrādes vietā nav atsevišķas vietas vai telpas gaļas sadalei, gaļas sadali uzsāk pēc telpu tīrīšanas, mazgāšanas un dezinfekcijas.
- ❖ Transportēšanas, uzglabāšanas un realizācijas laikā nodrošina nomedīto dzīvnieku gaļas atvēršanu un temperatūras uzturēšanu:
  - ❖ **lielo medijamo dzīvnieku liemeņiem – līdz temperatūrai, kas nevienā gaļas daļā nav augstāka par 7 °C;**
  - ❖ **mazo medijamo dzīvnieku liemeņiem – līdz temperatūrai, kas nevienā gaļas daļā nav augstāka par 4 °C;**
  - ❖ **subproduktiem – līdz temperatūrai, kas nav augstāka par 3 °C.**

MK noteikumi Nr. 624

- Lai nomedīto dzīvnieku **gaļu piegādātu galapatērētājam vai mazumtirdzniecības uzņēmumam**, kas tieši apgādā galapatērētāju, mednieks, mednieku kolektīvs vai ierobežotās platībās nomedītu **medījamo dzīvnieku īpašnieks un pilnvarots veterinārārsts vai apmācīta persona atbilstoši savai kompetencei nodrošina šo noteikumu **pielikumā minēto informāciju** medījamo dzīvnieku vai to gaļas piegādei nelielā apjomā.**
- Šo noteikumu pielikumā norādītā informācija ir pieejama apstrādes vietā trīs gadus pēc dzīvnieka nomedīšanas datuma.

Informācija, kas jānodrošina, piegādājot medījamus dzīvniekus vai to gaļu nelielā apjomā

- 1. Mednieka vārds, uzvārds.
- 2. Mednieka reģistrācijas numurs vai novietnes numurs.
- 3. Medību atļaujas numurs.
- 4. Dzīvnieka krotālijas numurs vai limitēta medījamā dzīvnieka marķiera numurs.
- 5. Dzīvnieka nomedīšanas datums un laiks.
- 6. Dzīvnieka nomedīšanas vieta.
- 7. Dzīvnieka suga.
- 8. Svars kilogramos.
- 9. Skaitis gabalos.
- 10. Norāde ar derīguma termiņu "Izlietot līdz ...".
- 11. Uzglabāšanas temperatūra.
- 12. Medījuma apstrādes vietas vai mednieka reģistrācijas numurs Pārtikas un veterinārā dienesta uzraudzības objektu reģistrā.
- 13. Sākotnējās apskates datums nomedīšanas vietā.
- 14. *Post mortem* apskates vai veterinārās ekspertīzes datums medījuma apstrādes vietā.
- 15. Atzinums par to, ka medījamā dzīvnieka gaļa derīga cilvēka uzturam bez ierobežojuma.
- 16. Apmācītai personai par apmācību veselības un higiēnas prasību jomā izsniegtās apliecības numurs un mednieku organizācijas nosaukums.
- 17. Uzņēmuma nosaukums un adrese, uz kuru nosūta nomedītā dzīvnieka gaļu.
- 18. Datums, kurā nomedītā dzīvnieka gaļa nosūtīta uz uzņēmumu.

- Ievērojot likumdošanas nosacījumus medījumu gaļas tirgus ir diferencēts:
  - mazie daudzumi (MK 624) tikai galapatērētājs vai mazumtirdzniecības uzņēmumā (tai skaitā mājražotājam) Latvijā (piecstūra formas veselības marķējums)
  - medījumu gaļa iegūta **atzītos medījumu** (R852/2004 un R853/2004) apstrādes uzņēmumos (ovālas formas veselības marķējums) – **ATZĪTIEM** gaļas pārstrādes uzņēmumiem ES dalībvalstīs, eksports un Latvijas tirgus

Pavaddokumenti no Meža uz citu ES dalībvalsti (R633/2014)

- Medījamo dzīvnieku ķermeņus var nosūtīt uz savvaļas dzīvnieku gaļas apstrādes uzņēmumu citā dalībvalstī tikai tad,
  - ja transportēšanas laikā uz šo savvaļas dzīvnieku apstrādes uzņēmumu tiem ir pievienots Komisijas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 636/2014 pielikumā norādītajam paraugam atbilstošs sertifikāts, kuru izdevis un parakstījis valsts pilnvarots veterinārārsts un ar kuru apliecina, ka ir ievērotas 4. punktā noteiktās prasības attiecībā uz apliecinājumu, ja vajadzīgs, un attiecīgo ķermeņa daļu klātbūtni.
  - ja savvaļas dzīvnieku gaļas apstrādes uzņēmums, kas ir tuvu medību apvidum, atrodas citā dalībvalstī, transportējot tos uz šo savvaļas dzīvnieku gaļas apstrādes uzņēmumu, nav jāpievieno sertifikāts, bet gan 2. punktā minētās apmācītās personas apliecinājums, ņemot vērā dzīvnieku veselības statusu izcelsmes dalībvalstī.

- Atzīto un reģistrēto uzņēmumu sarakstus skatīt PVD mājas lapā sadaļa – Reģistri <https://registri.pvd.gov.lv/>

Internet Explorer

MEŽA KOŅŠU
PAKALPOJUMU CENTRS

http://www.pvd.gov.lv/lat/uznemumi/

Bing

Favorites Google Get more Add-ons Ieteicamās vietnes VID - Sākumlapa

PVD

Page Safety Tools

- Novērtēšana un reģistrācija
- Imports un eksports

Reģ. nr.:

Darbības veids: 03.1 medījumu apstrāde

Meklēt

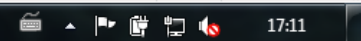
Nosaukums	Obj. nosaukums	Atzīts	Nr. LR oficiālajos reģistros*	PVD reģ. nr.	Liegums	spēkā no	Novads/pilsēta	Vietējā pašvaldība	Adrese	Vērtējums
SIA "Matadors"	gaļas pārstrādes uzņēmums	A	54102016481	000457	-	-	Limbažu novads	Katvaru pagasts	"Ievas"	B
SIA "Daugavpils gaļas kombināts"	gaļas ieguves un pārstrādes uzņēmums	A	41503053138	002159	-	-	Daugavpils		Viršu iela 56	B
SIA "Gpc Smārde"	kautuve "Bērziņi"	A	69203001241	004424	-	-	Engures novads	Smārdes pagasts	"Bērziņi", Smārde	-
ZS "Kalnpiers"	kautuve "Pentsils"	A	44101023446	005218	-	-	Valkas novads	Ērgemes pagasts	"Pentsils"	B
SIA "Servilat"	kautuve, gaļas pārstrādes cehs	A	44103016646	005223	-	-	Valkas novads	Valka	Parka iela 12	B
ZS "Lejas Kalji"	kautuve "Rencēni"	A	49501002905	006528	-	-	Amatas novads	Amatas pagasts	"Dravnieki"	B
SIA "Rēzeknes gaļas kombināts"	kautuve	A	42403012397	007642	-	-	Rēzekne		Rīgas iela 22	-
ZS "Aizmeži"	kautuve "Dējas"	A	44101028937	008130	-	-	Burtnieku novads	Rencēnu pagasts	"Dējas", Rencēni	B
SIA "Cēsu miesnieks"	Cēsu gaļas kombināts	A	40003714314	009143	-	-	Cēsu novads	Cēsis	Miera iela 19	B
SIA "Serho 777"	Jēkabpils gaļas kombināts	A	40003392457	009539	-	-	Jēkabpils		Zaļā iela 22B	B
SIA "Zemitāni"	gaļas pārstrādes uzņēmums	A	48701000753	036330	-	-	Kokneses novads	Iršu pagasts	"Dzelmes"	B
SIA "Kurland hunting"	medījumu apstrādes uzņēmums	A	41203032616	037704	-	-	Kuldīgas novads	Ēdoles pagasts	"Ezernieki"	B
SIA "Sg meži"	pārstrādes cehs	A	41203013738	045577	-	-	Ventspils novads	Tārgales pagasts	"Smiltiņi"	A
SIA "Biomeat"	gaļas pārstrādes uzņēmums	A	45403030690	050394	-	-	Jēkabpils novads	Zasas pagasts	"Viesuļi"	B
SIA "Briežu dārzs Rudīņi"	savvaļas dzīvnieku kautuve	A	40003629732	056689	-	-	Tukuma novads	Irlavas pagasts	"Rudīņi"	B
A/S "Sistēmu inovācijas"	gaļas pārstrādes uzņēmums	-	40003946311	060132	-	-	Apes novads	Virešu pagasts	"Grantiņi"	B

(1-16) no 16

PVD inspektori nāvēiās pārbaudes laikā konstatējuši, ka uzņēmums:

Internet | Protected Mode: On

100%

17:11

- Medījumu pārstrādes pakalpojuma sniegšana
  - atzītos pārstrādes uzņēmumos, kuriem tiesības produktus marķēt ar ovālas formas marķējumu drīkst pārstrādāt gaļu, kura nomarķēta tikai ar ovālas formas marķējumu

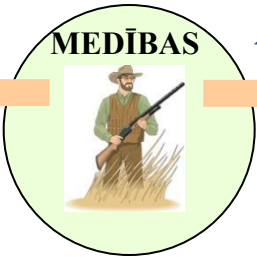

Medījumu apstrāde

..... Reģistrēts ..... atzīts.....

	<u>Atzīti</u> medījumu apstrādes uzņēmumi	<u>Reģistrētas</u> medījumu apstrādes vietas
Galapatērētājs	✓	✓
Veikali	✓	✓
Sabiedriskā ēdināšana	✓	✓
Mājražotājs	✓	✓
Atzīts GPU	✓	NEDRĪKST
VE nodrošināšana	VPV	<ul style="list-style-type: none"> • Apmācītā persona VPV uzraudzībā • Vai tikai VPV
Līgums ar PVD	Obligāts	Obligāts (Ja apmācītā persona vēlas veikt VE, tad līgumā tiek ievstrādāti īpašie nosacījumi)
Zīmogs	Izgatavo PVD pēc līguma noslēgšanas	Izgatavo PVD pēc līguma noslēgšanas
Trihinelozes izmeklējumi	Mežacūkas, bebri	Mežacūkas, bebri

SAVVAĻA (mežs)

MEDĪJUMS

Izvēle

MEDĪJUMU
APSTRĀDES
VIETA

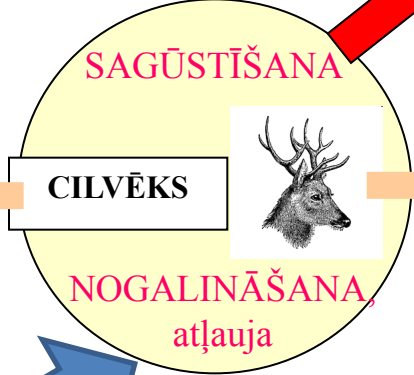
SVAIGA
GAĻA

Sabiedriskās
ēdināšanas
uzņēmumi;
mazum-
tirdzniecība,
mājražotāji

Savākšanas
centrs

V
I
D
E

NEBRĪVE (briežu dārzs)

CILVĒKS

NOGALINĀTS
DZĪVNIEKŠ
DZĪVS
DZĪVNIEKŠ

KAUTUVE
/NOKAUŠANA,
APSTRĀDE/
Līgums ar
PVD

SVAIGA
GAĻA

ES
kopējais
tirgus

GAĻAS
PĀRSTRĀDES
UZŅĒMUMS

Pirmskaušanas apskate

Valsts pilnvarots
veterinārārsts

Valsts pilnvarots veterinārārsts

Apmācītā
persona PM

Apmācītā
persona

Līgums ar
PVD

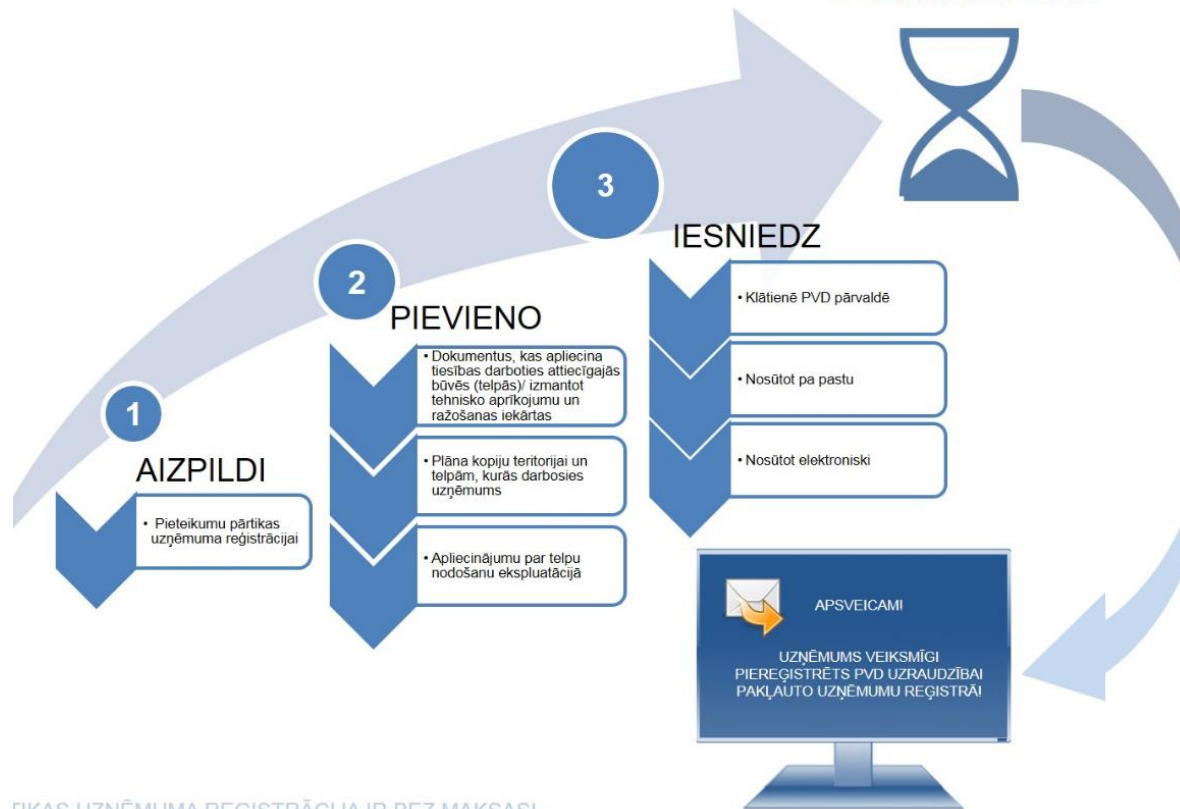
Līgums ar
PVD

Uzņēmumu reģistrācija PVD

<https://www.pvd.gov.lv/partikas-un-veterinarais-dienests/statiskas-lapas/uznemuma-registracija?nid=2518#jump>

PĀRTIKAS UZŅĒMUMA REĢISTRĀCIJA PVD

5 DARBA DIENAS

PĀRTIKAS UZŅĒMUMA REĢISTRĀCIJA IR BEZ MAKSAS!

UZŅĒMUMA ATZĪŠANA

Atzīšanai pakļauti dzīvnieku izcelsmes produktu ražotāji un pārstrādātāji un neapstrādātu dzīvnieku izcelsmes produktu uzglabāšanas uzņēmumi.

Ja uzņēmums pakļauts atzīšanai, tad dienests piecu darbdienu laikā pēc dokumentu saņemšanas tos izskata un vienojas ar pārtikas uzņēmumu par atzīšanas procedūras sākuma laiku un gaitu.

Pārtikas uzņēmuma atzīšanas procedūru PVD pilnvaroti eksperti (jomu speciālisti) sāk 20 dienu laikā pēc pieteikuma saņemšanas. Atzīšanas process notiek divās kārtās – vispirms eksperti vērtē uzņēmuma gatavību uzsākt darbību, un pēc atļaujas saņemšanas trīs mēnešu laikā tiek vērtēta uzņēmuma darbība.

Atzīšana, saskaņā ar cenrādi, ir maksas pakalpojums.

Dati par atzītajiem uzņēmumiem tiek ierakstīti PVD tīmekļa vietnē www.pvd.gov.lv publicētajos atzīto uzņēmumu reģistros un uzņēmumam tiek izsniegta atzīšanas apliecība.

Iesniedz pieteikumu vai iesniegumu:

elektroniski uz e-pasta adresi pvd@pvd.gov.lv
vai uad@pvd.gov.lv

klātienē PVD teritoriālajā struktūrvienībā,
kuras pārraudzības teritorijā atradīsies Tavs uzņēmums

nosūtot pa pastu atbilstošajai PVD struktūrvienībai

Medījumu higiēna

- Pasākumi, kas jāveic medniekam, lai patērētājam piegādātais medījums būtu atbilstošs cilvēku patēriņam

Medniekiem:

- ***Pārdodiet tikai tādu gaļu, ko pats varētu apēst!***

Medījumu higiēna

- 1. Dzīvu dzīvnieku novērošana**
- 2. Medību metode**
- 3. Šāviens**
- 4. Ārēji nosakāmas izmaiņa**
- 5. Eviscerācija**
- 6. No iekšpuses nosakāmas izmaiņas**
- 7. Atasiņošana, iztīrīšana**
- 8. Atdzesēšana**
- 9. Transports**
- 10. Uzglabāšana, dzesēšana, pārstrāde**

1. Dzīvu dzīvnieku novērošana

- **Uzvedība**, kustības, ķermeņa uzbūve, aizdomas par slimībām

2. Medību metode

- **STRESS** – gaļas kvalitātes zudums

3. Šāviens

- Kalibrs, distance, gaisma, **trāpījuma vieta**

4. Ārēji nosakāmas izmaiņas

- **apmatojums**
- **ķermeņa atveres**
- **izdalījumi**
- **traumas**
- **ektoparazīti**
- **jaunveidojumi**

5. Eviscerācija

- Galvenie nosacījumi:
  - **uzmanīgi**,
  - **tīri instrumenti un rokas (izmanto tīru dzeramo ūdeni)**
  - cik vien ātri iespējams,
  - jāatrod iespējai dzīvniekus pakarināt
  - labāka metode – pilnīga liemeņa atvēršana

6. No iekšpuses nosakāmas izmaiņas

- Apskata:
  - orgānus,
  - muskuļus,
  - ķermeņa dobumus,
- **Pie acīmredzamām izmaiņām jā saglabā iekšējie orgāni**

Medījumu higiēnas 10 noteikumi

7. Atasiņošana, iztīrīšana

- Pēc iespējas ātrāk
- **Dzeramā ūdens kategorija**
- **Netīrumus, tai skaitā fekālo piesārņoju, nogriež ar tīru nazi**
- **Tīras rokas**
- **Tīri instrumenti**

8. Atdzesēšana

- **Aizsargāt no insektiem, putniem**
- **Sargāt no suņiem**
- Vēlams
  - atvērti ķermeņa dobumi
  - uzkarinātā veidā
  - pēc iespējas ātrāk uzsākt
- Izvairās no sakraušanas kaudzē

9. Transports

- Vilkšana,
  - Bagāžnieks = sasmakums
- Jāizvairās no:
  - Sakraušanas kaudzē
  - Ķermeņu dobumu piepildīšana
- Transporta līdzeklis
  - **Tīrs, nepieciešamības gadījumā dezinficējams**
  - Nodrošina temperatūru

10. Uzglabāšana, dzesēšana, pārstrāde

- Medījumu gaļas uzglabāšanas temperatūra:
  - **Lielie medījамie dzīvnieki +7 °C**
  - **Mazie medījамie dzīvnieki +4 °C**
  - **Subprodukti +3 °C**

Ieteikumi

- Katrā mednieku kolektīvā viens „**atbildīgais par medījumu gaļu**“
- **Ātra eviscerācija** nekavējoties pēc medībām, ko veic pieredzējis personāls un **atdzesēšana**
- Siltā laikā (12C) saīsiniet medību laiku
- Pie **acīm redzamām izmaiņām** saglabājiet attiecīgo dzīvnieku orgānus, uzrādiet tos veterinārārstam
- Ūdenim jābūt dzeramā ūdens kvalitātē, **jāmaina un jāmazgā naži, jāmazgā rokas**
- Jābūt iespējai liemeņus pakarināt (veicot eviscerāciju un uzglabājot)

PALDIES !!!!!

- Izmantotas fotogrāfijas no
  - Latvijas Austrijas projekta
  - PVD ekspertu personīgā arhīva

